

خلاصه مذاکرات شورای عالی نقشه برداری کشور

مورخ ۸۲/۴/۳

جلسه شورای عالی نقشه برداری کشور در ساعت ۱۰ روز سه شنبه مورخ ۸۲/۴/۳ در سالن یاران بهشتی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، با شرکت اکثریت اعضاء (فهرست پیوست) به ریاست آقای دکتر مدد به منظور بررسی موضوع :

- بررسی برنامه بخش نقشه برداری در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور
تشکیل گردید.

جلسه با تلاوت آیاتی از کلام ... مجید آغاز شد، سپس آقای دکتر مدد فرمودند آقای دکتر ستاری فر در سفر حج هستند بنابراین جلسه را براساس دستور جلسه شروع می کنیم. در ستاد برنامه چهارم مقرر شده است، از اطلاعات محوری بیشتر استفاده شود که اطلاعات نقشه برداری به عنوان اطلاعات مکانی می تواند به برنامه کمک نماید، بنابراین می بایست به برنامه بخش نقشه برداری توجه گردد. سپس آقای مهندس سرپولکی با ذکر مقدمه ای در مورد تهیه برنامه بخش نقشه برداری از آقای دکتر صدیقی خواستند که پیشنهاد اولیه برنامه را تشریح نماید، آنگاه آقای دکتر صدیقی در مورد برنامه بخش نقشه برداری براساس جزوه تهیه و توزیع شده به تشریح برنامه پرداختند و توضیحات مفصلی به جلسه ارائه نمودند.

آقای دکتر مدد:

وظیفه شورای عالی نقشه برداری کلان نگری است. هدف از تشریح برنامه آن است که اعضا نسبت به کاری که شده اطلاع داشته باشند جزئیات برنامه می بایست در کمیسیون معین مورد بحث قرار گیرد.

آقای دکتر ذوالفقاری:

اشکال برنامه این است که دور کاوی کنار گذاشته شده است کلیه کارهای نقشه برداری به اطلاعات برمی گردد قسمتی از نقشه برداری تشخیص از راه دور است که این زمینه در مسیر زمان پیشرفت نموده است. از سالها قبل teledetection در نقشه برداری مطرح بوده است تا اینکه از سال ۱۹۷۶ سنجش از دور به صورت یک گرایش اساسی در فتوگرامتری مطرح گردیده است و در نتیجه انجمن بین المللی فتوگرامتری و سنجش از دور جایگزین انجمن بین المللی فتوگرامتری شده است بنابراین دور کاوی نمی تواند جداگانه دیده شود.

سردار گلوردی:

همه سازمانها از علم سنجش از دور استفاده می کنند و سنجش از دور وسیله ای است برای رسیدن به هدف

آقای دکتر عمیدیان:

در مورد سیستم تصویر و بیضوی مبنا سوالاتی نمودند.

آقای دکتر صدیقی:

بیضوی مبنا در ایران WGS۸۴ می باشد.

آقای دکتر عمیدیان:

پیشنهاد می‌شود روی بیضوی محلی دقیق مطالعه شود. اطلاعات مکانی شامل مکانی و موضوعی می‌شود باید از دوباره کاری جلوگیری شود و در این مورد کمیته‌هایی تشکیل شود. در مورد بحث آقای دکتر ذوالفقاری موضوع این نیست که جای گرایش کجاست آیا سنجش از دور منحصرأ در مورد Mapping است؟ که اینطور نیست ما براساس قانون مصوب مجلس مسئول سنجش از دور هستیم مایک پروژه تهیه استاندارد GIS داریم که میلیون تومان بودجه دارد.

آقای مهندس شفاعت:

تهیه این برنامه یک گام به جلو می‌باشد که جای تشکر دارد چون برنامه عنوان ملی دارد، می‌بایست چیزهایی به آن اضافه شود دو نوع سازمان درگیر با نقشه وجود دارد. ۱- سازمانهای تولیدکننده نقشه مانند سازمان نقشه برداری، سازمان جغرافیایی و... ۲- سازمانهای کاربر نقشه مانند وزارتخانه‌های: مسکن و شهرسازی، راه و ترابری، معادن و فلزات و... در برنامه می‌بایست جایگاه بخش خصوصی و مهندسان مشاور نقشه برداری که مقدار زیادی نقشه تولید کرده‌اند لحاظ گردد. امروزه بحث جهانی سازی و محیط زیست مطرح است که می‌بایست در برنامه نقشه برداری به این واقعیت‌ها نیز توجه شود.

آقای مهندس مقیمی:

برنامه تهیه شده برنامه کاملی است، برنامه دولت نیز باید ملاحظه گردد. لیکن فرصت بسیار کم است اگر فکر می‌کنید که حتماً باید این گزارش خوانده شود گروه کاری تعیین فرمایید، به علت تنگنای زمانی نمی‌توانیم برنامه اول و دوم را مطرح نماییم. ما نمی‌توانیم مطابق باتوسعه علوم و فنون نقشه‌ها را داشته باشیم که اگر با بحث‌های سازمان جغرافیایی و مسایل مرزی تداخل پیدا کند به نتیجه نمی‌رسیم که نقشه‌ها به موقع در اختیار گیرد. در برنامه چهارم به نوعی برای سازمان نقشه برداری و سازمانهای دیگر تکلیف ایجاد کنیم که زمان را کوتاه کنیم. قانون را مجلس تصویب می‌کند مرجع اصلاح آن هم مجلس می‌باشد می‌توان در صورت نیاز به اصلاح در برنامه چهارم قانون را اصلاح نمود. اگر موافق باشید کمیته کارشناسی تشکیل شود که حداکثر در یک جلسه دیگر بایک قیام و قعود برنامه تصویب شود.

آقای دکتر مقرب نیا:

امروزه نقشه برداری در صنایع و معماری کاربرد زیادی پیدا کرده که باید در گزارش منظور گردد.

آقای دکتر حناچی:

من از گزارش تهیه شده تشکر می‌کنم. قطعاً این گزارش تبیین کننده کلیه فعالیت‌های نقشه برداری در کشور می‌باشد. اگر این گزارش، برنامه‌های سازمان نقشه برداری بود در این جلسه نمی‌توانست مطرح شود. مشکل این است که برای یک وظیفه سازمانهای موازی و متواتری وجود دارد که فقط منحصر به این رشته هم نیست. دوباره کاریها در عمل هزینه‌های زیادی به کشور تحمیل می‌نماید. قاعدتاً هدف از تشکیل شورای عالی نقشه برداری این بوده که از دوباره کاری‌ها جلوگیری شود. موردی که آقای دکتر ذوالفقاری به آن اشاره کردند در موقع تدوین آئین نامه در دولت هم به این مورد اشاره شد، منتها قانونی در کشور موجود بود که مصوبات دولت نمی‌توانست فراتر از قانون موجود حرکت کند. من فکر می‌کنم جایگاه شورا در برنامه چهارم اینست که این نکات مبهم راحل کند. بنابر این دیدگاه را به بحث بگذاریم و در برنامه چهارم بدون دخالت در حوزه اجرایی دستگاهها به منظور یکپارچگی در انجام وظیفه با نگاه استراتژیک به

آن اشاره شود. طبیعی است تا زمان تصویب قانون جدید، مصوبه قدیم لازم الاجرا می باشد. لیکن قانون بهتر می تواند جایگزین قانون قدیم گردد. طبیعتاً نگرش به فن آوری جدید می تواند در برنامه چهارم مطرح باشد موقعی که قانون برنامه سوم مرحله مجلس را هم طی کرده بود، آقای بجنوردی در مورد فن آوری IT که دنیا را متحول نموده بود و حتی در یک بند برنامه سوم دیده نشده بود گزارشی به دولت دادند که در نتیجه این گزارش برنامه اصلاح شد. در این زمینه جدی تر باید حرکت کنیم.

برنامه چهارم را فرصتی برای یکپارچگی در اهداف بینیم ضمن آنکه حد و مرز وظایف دستگاهها مشخص باشد.

آقای مهندس تفکریان:

هر دستگاهی رسالتی دارد که به مناسبت آن رسالت ایجاد شده است. برنامه های ۵ ساله رسالت دستگاهها را تعیین نمی کند. بلکه در قالب آن خط مشی تعیین می کند. برنامه تعیین می کند. که با آن اهداف به وضعیت مطلوب برسد. از تکنولوژی نوین حداکثر بهره برداری بشود. هر دستگاهی حد و مرز موجود در قانون را باید رعایت کند. هدف برنامه ها خدشه وارد کردن به رسالت دستگاهها نیست. مواد ۱۵۵ تا ۱۵۷ قانون ثبت در مورد کاداستر صراحت دارد و ویژگی خاص خود را در جلوگیری از اختلافات و منازعات دارد. در برنامه سوم در استان خوزستان، کرمانشاه، قزوین، ایلام، زنجان می بایست توسط سازمان ثبت نقشه کاداستر تهیه می شد که با کمکها و همکاریهای سازمان نقشه برداری، استان های زنجان و ایلام تمام شده است. ضمناً در ۲۲ بهمن نقشه های کاداستر ۲۲ شهر به اتمام رسیده است. همین امروز نقشه های ۴۲ شهر دیگر به اتمام رسیده است. هدف آن است در برنامه سوم استان به اتمام برسد. برنامه مقدار و میزان را تعیین می کند. هدف این نیست که در برنامه ها، قانون و ضوابط دستگاهها را تغییر دهیم گزارش خیلی دیر شده است، بنابراین عملیات موازی را طوری تنظیم کنیم که کار اضافی انجام نشود. مثلاً در صفحه دوم قسمت ۵ تکلیف شده که از نقشه های ۲۰۰۰: ۱ استفاده کنیم. در حالیکه ما ممکن است از نقشه های ۵۰۰: ۱ نیز استفاده کنیم. در همین شورا می توان تصمیم گیری نمود. در برنامه دوم مورد روستاهای بالای ۴۰۰ خانوار وجود داشت که تبدیل به تبصره ماده ۷۱ شد و به ماده ۱۴۰ اصلاح گردید، در عمل به نتیجه مطلوبی نرسید. تضاد مدیران راهبردی و نقض قانون در عدم نتیجه گیری موثر بود. بیش از ۳۰۰۰ سند صادر نگردید، نقشه هم تهیه نشد. در سال گذشته محدود ۹۵۰۰ جلد سند مالکیت روستایی به کمک بنیاد مسکن صادر کردیم. در زمان حضور آیت... شاهرودی در فارس حدود ۸۰۰۰ سند دادیم. در برنامه هست ۳۰۰۰۰ جلد دیگر در سال جاری سند صادر نماییم.

در اینجا اراضی کشاورزی، سکونت گاههای روستایی و روستاهای بالای ۲۰۰ خانوار تداخل پیدا نموده است.

این جملات از نظر حقوقی بامشکل مواجه می شود. اگر منظور اراضی کشاورزی است، سکونتگاههای روستایی و روستاهای بالای ۲۰۰ خانوار معنی ندارد. قانون قبلی گویاتر است. اگر در قالب بنیاد مسکن استفاده شود کاربرد آن بیشتر است. در انتها خصوصی سازی نتیجه مطلوبی نداشته است. در خصوصی سازی از نیروهای قوی دستگاههای دولتی و وسایل دولتی استفاده می شود.

آقای مهندس مدیری:

می خواستم در مورد اشتغال فارغ التحصیلان تاکید کنم، سازمانها در جهت سیاست دولت بیشتر در راستای حاکمیت دولتی و واگذاری بخش وظایف تصدی گری به بخش خصوصی می باشند. استخدام فارغ التحصیلان متوقف گردیده است. فارغ التحصیلان بلا تکلیف هستند لذا در برنامه چهارم به اشتغال فارغ التحصیلان می بایست توجه شود.

آقای دکتر مدد:

این گزارش به عنوان برنامه بخش نقشه برداری می بایست دارای وجهه ملی باشد. بنابراین از اعضا تقاضای شود جهت تقویت گزارش، دبیرخانه را یاری فرمایند. این گزارش به هیچوجه گزارش خدمات سازمان نقشه برداری نیست بلکه برنامه بخش نقشه برداری می باشد.

آقای مهندس مقیمی قید زمان را مطرح فرمودند که می تواند تهدید کننده باشد و در صورتی که از آن درست استفاده شود می تواند فرصت مناسب محسوب گردد در حالیکه اگر از دست برود باید ۵ سال دوندگی کرد تا بتوان جایگاه خوبی جهت این بخش فراهم نمود. در این شورا نمی توان به جزییات پرداخت چون محدودیت زمان داریم. آقای مهندس مقیمی فرمودند کمیته ای فرعی جهت بحث تشکیل شود، خوشبختانه در اساسنامه کمیسیون معین پیش بینی گردیده که اگر شورا تصویب نماید ما کمیسیون معین تشکیل می دهیم تا اعضا یا نمایندگان کارشناسی آنها در جلسات کمیسیون شرکت نمایند.

در روزهای سه شنبه هر هفته در ساعت ۲ بعد از ظهر جلسات کمیسیون معین را در سازمان نقشه برداری تشکیل می دهیم. تا در آنجا بحث های کارشناسی انجام شود. البته آقایان دکتر ذوالفقاری، آقای دکتر مقرب نیا شخصاً در جلسات کمیسیون معین شرکت می کنند لیکن سایر اعضا می توانند نمایندگان کارشناسی خود را به جلسه بفرستند.

سردار گلوردی:

ما برنامه های دفاعی - نظامی و برنامه مورد استفاده بخش سیویل را به لحاظ سرعت از هم تفکیک نموده ایم. ما در اقیانوس هند عملیات هیدروگرافی داریم که مورد استفاده خاص دارد همچنین عملیات تولید و بازنگری نقشه های برون مرزی مورد استفاده غیر نظامی ندارد. ما تهیه نقشه های ۱:۵۰۰۰ رقومی را از مرز به عمق ۳۰ کیلومتر داریم که در وزارتخانه های نیرو، راه، وزارت نفت کاربرد دارد که وارد اجرا شده ایم. و اگر تصویب شود سرعت اجرا بیشتر می شود. در عمق ۳۰ کیلومتر از مرز شهرهایی وجود دارد. با سازمان نقشه برداری فعالیت ژئودزی و عکسبرداری مشترک داریم و در حقیقت ما نقشه شهر را تهیه نمی نیم و این نقشه ها را جهت استفاده همگان در اختیار سازمان نقشه برداری می گذاریم. برنامه دیگر تهیه نقشه های ۱:۱۰۰۰۰ به عمق ۲۰۰ کیلومتر می باشد که آنها با همین شرایط تهیه می شود. بحث ایستگاه زمینی ماهواره مطرح است که هم اکنون در حال دریافت تصاویر هستیم که ۶٪ آن جهت داخل کشور و بقیه مربوط به خارج از کشور می باشد. پیشنهاداتی کرده ایم که سازمانهای مختلف از جمله سازمان نقشه برداری از تصاویر جهت بازنگری نقشه های ۱:۲۵۰۰۰ استفاده نمایند. که با صرفه و سریع می باشد و نقشه ها هر سال می تواند بازنگری شود. طرح مکانیزه و مدرنیزه نمودن مرزها مطرح است که مکانیزه نمودن آن در حال انجام است. مشکلاتی در مرزها وجود دارد که وزارت نیرو و وزارت راه درگیر آن هستند.

بحث پروژه DGPS مطرح است که مابخشی از آن را می توانیم انجام دهیم، هم اکنون سیستمهای ما از ایستگاههای بحرین، قطر و جاهای دیگر استفاده می نمایند.. ما در سازمان خودمان کار موازی انجام نمی دهیم، فقط کار مکمل انجام می دهیم. در این مورد با سازمان نقشه برداری کاملاً هماهنگ هستیم و برنامه ها را بسته ایم.

آقای مهندس راعی :

من تمام گزارش را خوانده ام ، هم اکنون در وزارتخانه ها سازمانها کارهایی در حال انجام می باشد که آنها می توانند در مورد پروژه ها و کارهای در حال انجام گزارشی ارائه دهند تا از دوباره کاری جلوگیری شود موضوع دیگر مقیاس نقشه ها می باشد که در کاداستر ۱ : ۵۰۰ می باشد در حالیکه در گزارش ۱ : ۲۰۰۰ آمده است. در وزارت جهاد کشاورزی اطلاعات مکانیابی سکونتگاهها در حال انجام می باشد. بحث GIS می تواند در شورا مطرح باشد. در بخش آموزش نیروی انسانی به جای کلمه نقشه برداری می توان از عبارت متخصصان علوم ژئوماتیک استفاده نمود که طیف نقشه برداری ، فتوگرامتری، سنجش از دور و کارتوگرافی را پوشش دهد. برای تهیه اطلس الکترونیک ایران مدت یکسال کافی نمی باشد . آیا تهیه نقشه های ۱ : ۲۰۰۰ فقط در برنامه سوم مطرح بود و نمی خواهیم در برنامه چهارم برای مناطق مورد نیاز مانند روستاها ادامه دهیم ؟ که در برنامه دیده نشده است. بحث دیگر تهیه آرشیو تصاویر ماهواره ای است که قانون آنرا به سازمان سنجش از دور داده است و در مواقعی که سازمان سنجش از دور نمی تواند تصاویر راتهییه نماید خود متقاضی می تواند آنرا تهیه نماید و اگر خودش اقدام نمود تصاویر در یک سازمان بلوکه نشود، دوباره ارز از کشور خارج نشود، مابین سازمانهای تبادل اطلاعات به وجود آید مصوبات جلسه ۳/۳۱ به وزارتخانه رسیده که دیروز به دست بنده دادند شورای عالی نقشه برداری سایتی را برای خود طراحی نماید و به جای واژه نقشه برداری از واژه ژئوماتیک استفاده شود.

آقای دکتر عمیدیان :

من موافق هستم برنامه های سازمانهای مختلف در شورا مورد بازنگری قرار گیرد یعنی کارهایی که تاکنون انجام شده و کارهایی که می خواهد انجام شود. ضمناً مشخص شود که هر کدام از اعضا چه کمکی می توانند به برنامه چهارم بنمایند.

تاکید می کنم که همه به این جهت کمک کنند مثلاً الان ما از نقشه های ۱ : ۲۰۰۰ جهت ناوبری مورد اشاره استفاده می کنیم. دانشگاه تهران طی قراردادی با ایکونوس به روز شده است و ما آنرا روی کامپیوتری پرتابل استفاده می کنیم. اینها چه کاربردی در سایر جاها دارد و چه تغییری باید داده شود که می تواند در این جلسه مشخص شود هم اکنون ما اطلاعات را گرفته ایم که اطلاعات ارزنده ای می باشد یا نقشه های ۱ : ۲۵۰۰۰ روی سایت مرکز سنجش تا هفته آینده لینک می شود ، همه کسانی که عازم مسافرت هستند به راحتی می توانند جهت پمپ بنزین ها، تفریحگاهها و مراکز دیدنی از آن استفاده نمایند.

قانون، آرشیو ملی اطلاعات کشور را در مرکز سنجش از دور قرار داده که ما آرشیو غنی داریم و می توانیم به اعضا لیست بدهیم تا کارشناسان آنها استفاده نمایند. در این مورد پول زیادی هم نمی گیریم ما طرحی به سازمان مدیریت و برنامه ریزی در مورد تامین اطلاعات از آخرین سنجنده های موجود در جهان داده ایم که از محل منابع عمومی هزینه طرح را تامین نمایند و ما اطلاعات را بطور رایگان در اختیار کلیه وزارتخانه ها قرار دهیم در حالیکه وقتی هزینه از محل منابع خودمان تامین شود از تعرفه ناچیزی نسبت به

قیمت بازار استفاده می‌کنیم که در حد هزینه نگهداری و دیجیتایز کردن می‌باشد. ضمناً در جمع‌بندی، پیشنهاد ما دیده نشده است.

آقای دکتر مدد:

ما هیچ پیشنهادی مطرح نکردیم.

آقای دکتر عمیدیان:

شما وقتی برنامه ارائه می‌کنید تعریف‌ها باید مشخص شود اول باید تعریف ژئوماتیک مشخص شود که می‌بایست کدام بخش در سازمان نقشه برداری، کدام بخش در سازمان سنجش از دور و کدام بخش در سازمان جغرافیایی انجام شود باید تعریف مشخص شود تا پروژه‌ها مشخص شود یکی دیگر تعریف پایگاه اطلاعات مکانی است که دو بُعد دارد بحث هندسی است و بحث موضوعی. در بحث هندسی، سازمان نقشه‌برداری هست و در بحث موضوعی استفاده کنندگان هستند. تامین اطلاعات به چه صورت انجام می‌شود. اختلاف تعریف GIS و اطلاعات مکانی باید مشخص شود. GIS را طبق قانون یک سازمان باید انجام دهد بخش هندسی اطلاعات مکانی را سازمان دیگری باید انجام دهد. اگر این تعاریف مشخص نشود نمی‌توان برنامه تصویب نمود.

آقای دکتر مدد:

در این فرصت اندک نمی‌توان در مورد تعاریف بحث نمود اجازه بدهید بحث‌های علمی و فنی انجام شود. این بحث‌ها وقت و انرژی می‌گیرد. پیشنهادهای شما ضبط شده به عنوان نقطه نظرات شما در نظر گرفته می‌شود.

آقای مهندس شفاعت:

بحث oceanography هم جایگاهی در کشور ندارد در حالیکه سازمان جغرافیایی و سازمان زمین‌شناسی، وزارت نیرو و صنایع دریایی کشور به آن نیاز شدید دارند. پیشنهاد می‌کنم در این برنامه در مورد oceanography بحثی داشته باشیم.

در انتهای جلسه قرار شد برنامه تهیه شده در جلسات کمیسیون معین مورد بررسی کارشناسی قرار گیرد و نتیجه در جلسات آتی شورای عالی نقشه برداری مطرح گردد. جلسه در ساعت ۱۲:۳۰ به پایان رسید.

لیست شرکت کنندگان در جلسه شورای عالی نقشه برداری کشور مورخ ۸۲/۴/۳

ردیف	نام و شهرت شرکت کننده	نماینده
۱	آقای دکتر محمد مدد	سازمان نقشه برداری کشور
۲	" مهندس محمد سرپولکی	سازمان نقشه برداری کشور
۳	" دکتر مرتضی صدیقی	سازمان نقشه برداری کشور
۴	" مهندس رضا راعی	وزارت نیرو
۵	" دکتر بهمن مقرب نیا	دانشگاه تهران
۶	" سردار عیسی گلوردی	وزارت دفاع
۷	" مهندس مهدی مدیری	سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح
۸	" مهندس احمد شفاعت	وزارت نفت
۹	" دکتر علی اصغر عمیدیان	وزارت پست و تلگراف و تلفن
۱۰	" مهندس محمدحسین مقیمی	معاون وزارت کشور
۱۱	" دکتر محمود ذوالفقاری	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۱۲	" دکتر پیروز حناچی	معاون وزیر مسکن و شهرسازی
۱۳	" مهندس محمود تفکریان	معاون املاک سازمان ثبت
۱۴	" مهندس محمدتقی کره ای	سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور
۱۵	" مهندس علی محمدی جوآبادی	مدیر ژئوماتیک سازمان زمین شناسی
۱۶	" مهندس علی اکبر امیری	سازمان نقشه برداری کشور